

LÖSNINGAR FÖR KOMMUNERNA

#UTBILDNINGAVGÖR
#KOMMUNALVAL2021

**VIKTIGA
BESLUT**
tas nära dig

#UTBILDNINGAVGÖR
#KOMMUNALVAL2021

1

Kunnig och välmående undervisningspersonal tryggar tjänsternas kvalitet

Exceptionella tider lyfter fram de aktörer i samhället som håller hjulen i gång även i svåra tider. Bildningssektorns arbete i kommunerna har uppmärksammats och den allmänna medvetenheten om hur viktigt undervisningspersonalens arbete är har ökat.

► Finland har världens bästa lärare och i varje kommun ges världens bästa undervisning om de kommunala beslutsfattarna så vill. De lagstadgade tjänsterna inom fostran och utbildning bör också framöver huvudsakligen vara offentligt finansierade och anordnade. Här är det inte lämpligt att eftersträva ekonomisk vinning.

► Högklassig undervisning är möjlig endast i tillräckligt små grupper. OAJ har utarbetat sådana rekommendationer om lärartätheten på de olika utbildningsstadierna som garanterar undervisningens kvalitet.

► Barn och unga har rätt till den handledning och det stöd som lärandet kräver. Kommunen ska erbjuda stöd på alla utbildningsnivåer och genast när behovet uppstår. Ett tillräckligt stöd kan tryggas bara genom att det finns rätt antal studiehandledare, speciallärare, specialklasslärare och speciallärare inom småbarnspedagogik i kommunen.

► Behöriga lärare tryggar högklassiga tjänster inom fostran och utbildning. Kommunerna får motiverade och engagerade lärare när de ser till att det finns fortbildning och examensinriktad fortbildning för personalen och när de betalar ett helt års lön för ett helt års arbete.

**Lärare får inte permitteras!
Alla har rätt till undervisning enligt läroplanen.**

Olli Luukkainen
ordförande
OAJ

Varje elev och studerande är värd en lugn lärmiljö och lärarens fulla uppmärksamhet. Det kräver tillräckligt små undervisningsgrupper även i växande kommuner.

Anna Renfors
lektor
Lempäälä

► Lärare får inte permitteras. Lagen tryggar alla elever rätten till en trygg lärmiljö och till undervisning enligt läroplanen varje skoldag. Vid permittering förverkligas inte läroplansmålen och studiesäkerheten försämras.

► Vid frånvaro bland undervisningspersonalen ska det alltid anställas vikarier. Det behövs vikarier också vid tillfällig frånvaro till exempel på grund av sjukdom eller utbildning.

► Satsningar på lärarnas välbefinnande i arbetet sparar kommunens resurser bland annat då sjukfrånvaron minskar.

► Det är arbetsgivarens uppgift att se till att arbetslokalerna är sunda och säkra. Arbetsgivaren ska också tillhandahålla nödvändiga arbetsredskap såsom telefoner och datorer.

► Ett gott och sporrande ledarskap inverkar positivt på lärarnas ork och välbefinnande. Chefer ska ha faktiska möjligheter att leda arbetet och deras kompetensutveckling ska stödjas.

OAJ:s förslag till lärardimensionering

OAJ har tagit fram rekommendationer om lärartätheten som ska trygga undervisningens kvalitet på de olika utbildningsstadierna.

SMÅBARNSPEDAGOGIK

- ▶ Varje daghemsgrupp ska ha åtminstone en lärare inom småbarnspedagogik.
- ▶ Minst hälften av personalen ska vara lärare.
- ▶ De förpliktande dimensioneringarna i lagen måste beaktas i god tid innan övergångstiden upphör.
- ▶ Relationstalet mellan personal och barn måste granskas per grupp och inte per daghem.
- ▶ Barn som deltar i småbarnspedagogiken på deltid ska i dimensioneringen räknas som på heltid.
- ▶ Det ska finnas **1:100** speciallärare i småbarnspedagogik och **1:50** i förskoleundervisning.

FÖRSKOLEUNDERVISNING

- ▶ I förskoleundervisning ska lärartätheten vara minst **1:13**.
- ▶ Med tanke på jämlikheten bör förskoleundervisningen följa samma relationstal som fastställts för småbarnspedagogiken.

GRUNDLÄGGANDE UTBILDNING

- ▶ I den grundläggande utbildningen ska lärartätheten vara minst **1:18*** (årskurs 1–2) eller **1:20*** (årskurs 3–9) i förhållande till antalet elever.
- ▶ Elevhandledare **1:200**.

BEHOVET AV STÖD MÅSTE BEAKTAS I DIMENSIONERINGEN

- ▶ Elever som får särskilt stöd räknas med koefficient **2**, elever med ett främmande språk som modersmål och elever som får effektiverat stöd med koefficient **1,5**.
- ▶ Det ska finnas **1:100** speciallärare, men i förskole- och nybörjarundervisningen **1:50**.
- ▶ I specialundervisningen och i klasser med förlängd läroplikt följs nuvarande gruppstorlekar. (Förordningen om grundläggande utbildning, 2 §)

ANDRA STADIET

- ▶ På andra stadiet ska lärartätheten vara minst **1:20*** i förhållande till antalet studerande.
- ▶ Studiehandledare **1:200**.

* Talet anger förhållandet mellan den undervisning som läraren ger och den som eleverna/studerandena får. Exempelvis betyder relationstalet 1:20 att en lärare motsvarar en lektion för tjugo elever eller studerande.

2

Investeringar i utbildning är ekonomi för kommuninvånarnas bästa

Den lagstadgade basservicens kvalitet måste säkerställas under följande mandatperiod. Även om kommunekonomin är i djup kris, måste varje kommun i sitt beslutsfattande se till att inte skära ner på framtiden.

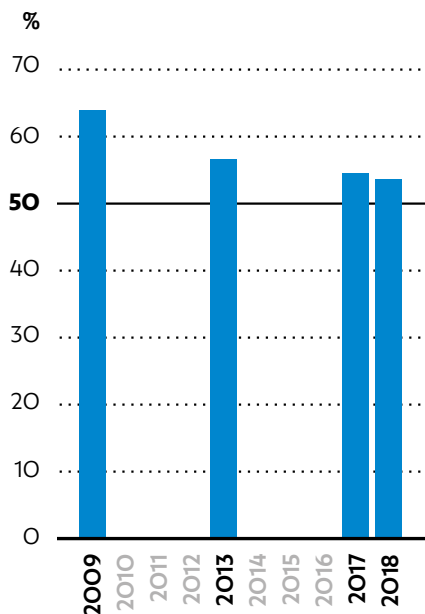
- ▶ Bra beslutsfattare i kommunen försöker inte balansera ekonomin genom att permittera lärare. Permitteringar har inte i någon kommun gett de eftersträvade inbesparingarna. Däremot orsakar permitteringar bestående skada, inte endast på lärandet utan också på kommunens rykte och trovärdighet som anordnare av högklassig utbildning.
- ▶ Fostran, utbildning och forskning främjar kommunens livskraft. Man ska investera i utbildning, inte skära ner på den. Om det inte anvisas tillräckligt med medel till tjänsterna inom utbildning och fostran, utblir också nyttan. Satsningar på utbildning ger på sikt inbesparingar i kommunens andra verksamhetsområden.
- ▶ Det är kommunen som ansvarar för att ordna tjänsterna inom utbildning och fostran, men privata tjänstproducenter kan komplettera kommunens egen produktion. Samma kvalitetskriterier måste dock ställas på privat som på kommunal tjänstproduktion.

Rätt genomförd specialundervisning i rätt tid betalar sig och tryggar framför allt alla en möjlighet att inhämta kunskap och klara sig i livet.

Mervi Berg
specialklasslärare
Pielavesi

Undervisningen får en allt mindre andel av medlen för den grundläggande utbildningen

Undervisningens andel av driftskostnaderna för den grundläggande utbildningen.
Källa: Utbildningsstyrelsen

- ▶ Det är mera ändamålsenligt att använda kommunens begränsade resurser till att kontinuerligt utveckla kvaliteten i undervisningen än till att bara upprätthålla byggnader.
- ▶ I kommunernas investeringsprogram ska daghem, skolor och läroanstalter ha högsta prioritet. Läroanstalter och daghem måste hållas i gott skick för att inte lärandet, studierna och välbefinnandet ska äventyras.
- ▶ Distansundervisning kan användas för att bredda undervisningsutbudet, men inte för att lappa kommunens ekonomi eller så att kvaliteten på undervisningen försämras.

3

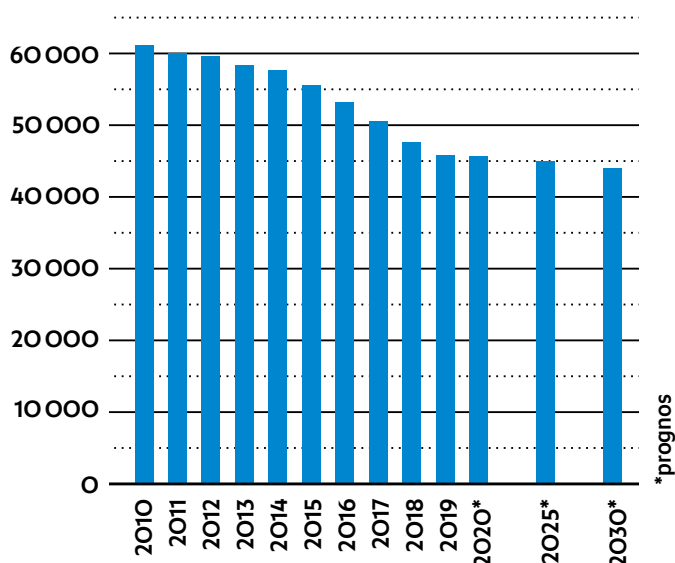
En framgångsrik kommun samarbetar

Med förenade krafter uppnår man alltid mera än allena. En konstruktiv dialog mellan arbetsgivare och anställda ger kommunen framgång. En välfungerande kommun välkomnar också samarbete med andra kommuner.

- ▶ En kommun är framgångsrik när arbetsgivare och anställda samarbetar med ömsesidig respekt. En framgångsrik kommun bygger en hållbar framtid genom att dra fördel av proffsen inom kunnande och genom att beakta förändringarna i omgivningen.
- ▶ Kontinuerligt samarbete mellan kommunala beslutsfattare och undervisningspersonal ger utvecklingen av fostran och utbildning insikt i de lokala särdragen. Det förbättrar beslutsfattandets trovärdighet och resultat till gagn för kommuninvånarna.

- ▶ Kommunen bör främja samarbetet mellan företagen och läroanstalter på andra stadiet och högskolor. Det ökar kommunens livskraft, säkerställer tillgången till kunnig arbetskraft och främjar nya innovationer.
- ▶ Samarbete mellan gymnasier möjliggör ett bredare kursutbud, samarbete med högskolor och internationellt samarbete. Varje studerande ska ha jämlika möjligheter till fortsatta studier.
- ▶ Också samarbetet mellan kommunerna måste öka när det gäller att anordna utbildning. Samorganiserade tjänster inom fostran och utbildning på gemensamma campusområden säkerställer högklassiga tjänster för alla oavsett bostadsort.
- ▶ Kommunerna bör söka samarbetspartner över landskapsgränserna för att öka utbudet på utbildning i syfte att främja kommuninvånarnas välbefinnande och regionens livskraft. Aktivt samarbete regionalt och områdesvis möjliggör tillgång till behöriga lärare och fortbildning.

Nedgången i nativiteten kräver samarbete mellan kommunerna

Nativitetsutvecklingen i Finland sedan 2010 och prognos till 2030.
Källa: Statistikcentralen

Vi har långa traditioner av gemensam undervisning och planering över kommungränserna. Samarbetet fungerar.

Antti Simonen
gymnasielektor
Kides

4

Delaktighet i gemenskapen skapar välbefinnande

En kommun mår bra när invånarna inkluderas i gemenskapen. Det är vår gemensamma uppgift att få alla att bli delaktiga. Lärarna har här en viktig roll.

- ▶ I daghem, skolor och läroanstalter främjas varje dag kommuninvånarnas medverkan och delaktighet. Det minskar marginaliseringen och stärker känslan av att man är en del av samhället. Varje dag av undervisning är viktig.
- ▶ När dörrar stängdes på grund av coronaepidemin kom utbildningssystemets betydelse för de sociala relationerna särskilt tydligt till uttryck. Utöver den högklassiga undervisningen och småbarnspedagogiken fick också skolgemenskapen, skolmåltiderna och elevvården nytt värde.
- ▶ Delaktigheten kan förbättras genom att höja andelen barn som deltar i småbarnspedagogiken. Det är kommunens uppgift att bjuda in familjerna att ta del av tjänsterna inom småbarnspedagogiken. Stödet för hemvård av barn får inte minska deltagandet i småbarnspedagogiken för de barn som fyllt tre år.
- ▶ Kommuner som tillhandahåller mångsidiga studier inom det fria bildningsarbetet gör det möjligt för varje invånare i kommunen att studera och utvecklas oavsett ålder eller bakgrund.

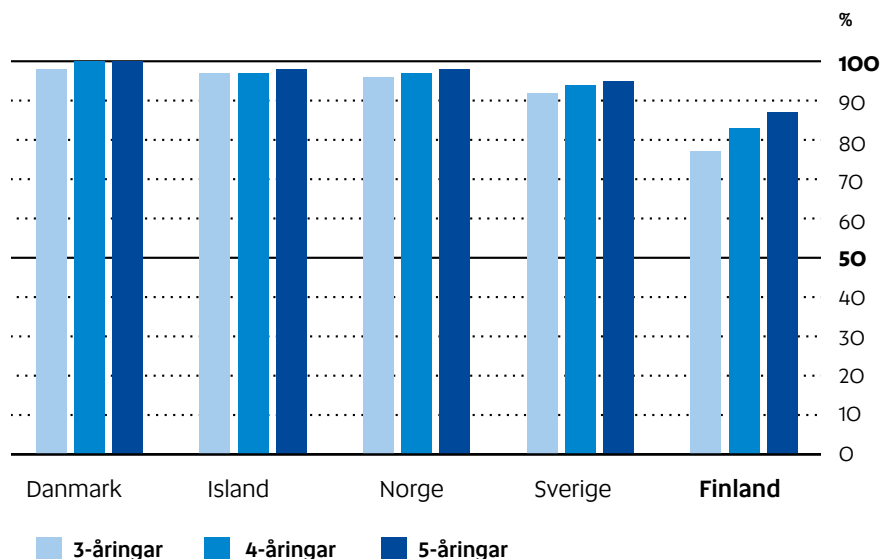
Barn utvecklas, växer och lär sig bäst tillsammans med andra barn. Det här ser vi som proffs inom småbarnspedagogiken varje dag i daghemmen.

Merja Laitinen
speciallärare inom småbarnspedagogik
Esbo

- ▶ En klok kommun främjar integration. För dem som har en annan språklig eller kulturell bakgrund bör kommunen tillhandahålla förberedande undervisning för den grundläggande utbildningen och vid behov förberedande undervisning för yrkes- eller gymnasieutbildning. Familjerna ska uppmuntras till att göra barnen delaktiga i småbarnspedagogiken.

I Finland deltar alltså färre barn i småbarnspedagogiken än i de övriga nordiska länderna

Deltagandet i småbarnspedagogiken i de nordiska länderna.
Källa: OECD

5

En livskraftig kommun byggs på fostran, utbildning och forskning

Fungerande och högklassiga tjänster är attraktiva för nya invånare och företag och får dem att stanna i kommunen. Det är viktigt för kommunens välmående och serviceutbud.

- ▶ Varje kommun ska utarbeta ett bildningspolitiskt program som fastställer gemensamma mål för fostran och utbildning. Målresultaten mäts sedan med gemensamt överenskomna kvalitetskriterier. Fullmäktige ska årligen med hjälp av en utvärderingsrapport följa upp hur programmet genomförs och säkerställa att kommunens tjänster inom fostran och utbildning håller hög kvalitet.
- ▶ Högklassig småbarnspedagogik och grundläggande utbildning drar till sig barnfamiljer och är en förutsättning för en livskraftig kommun.
- ▶ Tjänster inom fostran, utbildning och forskning ökar regionens anseende och lockar nya invånare, företag samt kunnig arbetskraft till kommunen. Det är livsviktigt för kommunerna att de får yrkeskunnig arbetskraft till den offentliga och den privata sektorn.
- ▶ Grundläggande konstundervisning ökar kommuninvånarnas möjligheter till fritidssysselsättning och bidrar till att värna om kommunens kulturarv.
- ▶ Kommunens representanter måste agera som ansvariga ägare i läroanstalterna, eftersom det kunnande som utbildningen ger är viktigt för kommunens framgång.
- ▶ En högklassig och rätt dimensionerad yrkesutbildning säkerställer tillräckligt med kunnig arbetskraft inom kommunen. Den forskning som bedrivs vid yrkeshögskolor och universitet gynnar de lokala företagens tillväxt och framgång.
- ▶ En lärare som mår bra är alltså en bärande kraft som i många kommuner får fritids- och kulturverksamheten att blomma.

Vi utbildar kunnig arbetskraft och blivande företagare. Det är vad företagen, kommunerna och Finland behöver. Det går ändå inte att lära sig ett yrke på distans och därför måste andelen närundervisning i yrkesläroanstalterna bli större.

Markku Polamo

yrkeslärare

Samkommunen för yrkesutbildning i

Mellersta Nyland, Keuda

VIKTIGA BESLUT

tas nära dig

#UTBILDNINGAVGÖR
#KOMMUNALVAL2021

Det här valet avgör din kommuns framtid! Nyckeln till lösningarna hittar du i den här broschyren.

Våren 2021 öppnar OAJ en egen valkompass där väljarna kan hitta en utbildningsvänlig kandidat.

→ oaj.fi/valkompass

OAJ

FRÅGA OSS

Pauliina Viitamies
Specialsakkunnig, utbildningspolitik
pauliina.viitamies@oaj.fi, +358 50 341 1421

Risto-Matti Alanko
Sakkunnig, utbildningspolitik
risto-matti.alanko@oaj.fi, +358 44 360 2636

KOLLA PÅ WEBBEN

oaj.fi/kommunalval

FÖLJ OSS I SOCIALA MEDIER

#utbildningavgör
#kommunalval2021
Facebook / Twitter / Instagram @oajry

UNDERVISNINGSEKTORENS
FACKORGANISATION OAJ